

Základ manželstva

fot. archiv MSI

Na vybudovanie vydareného, šťastného a predovšetkým trvalého manželstva, ktoré by dávalo možnosť intenzívneho rozvoja vzťahu a ľudí v ňom žijúcich, vplývajú viaceré zásadné postoje. Medzi ne patrí uznať manželstvo za najdôležitejšiu vec v živote a podriadiť mu všetko, čo robíme, a zároveň uznať manžela/manželku za najdôležitejšieho človeka pre seba. V nasledujúcom texte rozoberieme ďalšie body tohto receptu.

Na vybudovanie vydareného, šťastného a predovšetkým trvalého manželstva, ktoré by dávalo možnosť intenzívneho rozvoja vzťahu a ľudí v ňom žijúcich, vplývajú viaceré zásadné postoje. Medzi ne patrí uznať manželstvo za najdôležitejšiu vec v živote a podriadiť mu všetko, čo robíme, a zároveň uznať manžela/manželku za najdôležitejšieho človeka pre seba. V nasledujúcom texte rozoberieme ďalšie body tohto receptu.

Svoje uvažovanie začneme od známeho Ježišovho výroku: „A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje“ (Mt 19, 6). Toto

tvrdenie vyslovené naším Majstrom a Učiteľom vedie k zamysleniu: človek nesmie rozdeľovať to, čo Boh spojil. A nejde tu len o ľuďmi vytvorené právne systémy umožňujúce rozviesť manželstvo.

Spôsob, ako Boh spája manželov, je pre nich veľkým tajomstvom. Napriek odlišností pohlaví, osobností, pováh, modelov správania sa prinesených z domu, Stvoriteľ spája muža a ženu v „jedno telo“. Je to jedna z tých právd, ktorú možno pochopiť len v tej miere, ako sa uskutočňuje. Veľmi podobne musíme pristupovať k tajomstvu Eucharistie. Aj v nej je podstata zjavená Ježišom náročná na pochope-

nie ľudským rozumom, preto Ježiš hovorí: „Toto robte na moju pamiatku“ (Lk 22, 19). Máme túto pravdu uskutočňovať, mať na nej účasť, pričom sa netreba priveľmi zaoberať jej podstatou. Rovnako máme pristupovať k pravde o sviatostnom manželstve. Aj ono nie je dôležité pochopiť, ale žiť. Nemusíme márníť čas a námahu na rozumové vysvetlenie, ale venovať sa praktizovaniu týchto tajomstiev, mať na nich účasť, naplňovať ich konaním. „Jedno telo“, utvorené mužom a ženou vo chvíli uzavretia manželskej zmluvy s Bohom, zahŕňa v sebe prvok tajomstva, ktoré nikdy nebude úplne odhalené, v ktorom nejde o chápanie, ale uskutočňovanie.

Čo teda majú manželcia robiť, aby sa nerozdeľovali? Treba si totiž uvedomiť, že sú to práve manželcia, ktorí najúčinnjšie ničia jednotu svojho zväzku. Nie vonkajšie okolnosti alebo iní ľudia, lež oni sami. A robia to nie zradou a odchodom, ale zanedbávaním toho, čo ich chráni pred rozpadom. Rozdeľovanie manželstva, teda toho, čo Boh spojil, sa deje ľahostajnosťou k posvätnosti svojho zväzku. Za základ manželstva, ktorý si vyžaduje konkrétnu

„Ale dom sa nezrútil, lebo mal základy na skale“ (Mt 7, 25).

angažovanosť pri uskutočňovaní jeho podstaty, treba brať spoločnú modlitbu manželov, spoločnú účasť na svätej omši, nosenie snubného prsteňa, oslavovanie výročia sobáša a neustálu modlitbu za manžela/manželku. V tejto časti sa budeme zaoberať len prvou z vymenovaných praktík – spoločnou modlitbou manželov.

Prevažná časť ľudí žijúcich na zemi uznáva existenciu Boha. Avšak vedomie existencie božskej Bytosti nie je opravdivé bez potvrdzovania tejto pravdy konkrétnymi postojmi. Rovnako aj v známom pojme „nepraktizujúci veriaci“ je obsiahnuté logické protirečenie. Z biologického hľadiska je rovnakým protirečením túžba žiť a rozvíjať sa, ale nedodávať organizmu nevyhnutné výživné látky. Vo vzťahu k biologickým funkciám by pojem „nepraktizujúci veriaci“ mohol znieť „žijúci nejediaci“. Jednotlivec, ktorý sa vyhlasuje za veriaceho, musí robiť niečo konkrétne, aby sebe i Bohu, existenciu ktorého uznáva, dokazoval svoju vieru. Musí si zabezpečovať duchovný pokrm, nevyhnutný nielen pre rast, ale aj pre zotrúvanie vo vedomí, že je veriaci, pre uznávanie Osoby, na ktorú sa môže obrátiť v ťažkých chvíľach, zvlášť vtedy, keď sklamú ľudské spôsoby. Ak človekovi záleží na duchovnom raste, na rozvíjaní svojho vzťahu s Bohom, musí systematicky konať tak, aby sa otváral na Božiu milosť, aby si tak zabezpečoval duchovný pokrm potrebný pre život.

Čoraz viac sa potvrdzuje pravda, že je potrebný nielen pre duchovný život. Prítomnosť Boha vo vedomí človeka je totiž žriedlom sily a nádeje potrebnej vo všetkých oblastiach existencie. Toto sýtenie sa stravou potrebnou na duchovný rozvoj sa uskutočňuje rôznymi spôsobmi. No najzákladnejším je modlitba – teda darovanie konkrétneho časového úseku Bohu so zameraním svojich myšlienok na neho. To sa môže diať osamote alebo v skupine, v spoločenstve iných ľudí.

Po uzavretí sviatostného manželského zväzku duchovný život „jedného tela“,

fol. archiv MSI

ktoré vďaka tejto zmluve vzniklo, musí sa uskutočňovať veľmi konkrétne. Ako v prípade jednotlivca aj pre manželov je základným prejavom vzťahu k Bohu modlitba. Pred uzavretím manželstva sa ako veriaci ľudia modlíme jednotlivo. V manželstve – a osobitne v ňom – už niet jednotlivcov. Je to niečo jednoliate, spojené Bohom spôsobom, ktorý sa ľudsky dá len ťažko opísať. Tento druh zjednotenia nemožno porovnávať s inými oblasťami života. Ak napríklad pociťujeme únavu, ideme spať jednotlivo napriek manželskému zväzku. Spánok jedného z manželov totiž nenaplní túto potrebu u druhého. Avšak v oblasti duchovnej jednoty, utvorenej Bohom, je potrebné vykonávať niektoré činnosti vo dvojici, aj fyzicky spolu. Manželia si večer spolu kľakajú vedľa seba a ako „duchovný organizmus“ potvrdzujú seba i Bohu, že takýto spôsob ich života je úplne závislý na Stvoriteľovi.

Sviatostný manželský zväzok v sebe obsahuje ťažko predstaviteľný zdroj síl a možností. Je to sviatosť, ktorá trvá stále, pričom manželstvu zabezpečuje nepretržitý prísun neviditeľnej milosti. Avšak využitie tohto potenciálu je možné len skrze konanie istých presne určených skutkov. Boh vždy chce zachovať a rešpektovať autonómiu a slobodu. Očakáva ▷

fol. archiv MSI

foto: archív MSI

Po uzavretí sviatostného manželského zväzku duchovný život „jedného tela“, ktoré vďaka tejto zmluve vzniklo, musí sa uskutočňovať veľmi konkrétne.

otvorenie sa ľuď na milosť, prejavenie túžby a ochoty. Veľmi podobná súvislosť existuje vo vzťahu ku každej sviatosti. Základným prejavom stálej spolupráce manželov s Bohom, ktorý potvrdzuje ich otvorenosť na prameň nadprirodzenej milosti, prenikajúcej do všetkých oblastí života, je modlitba manželov.

V ďalších bodoch tejto témy ukážem iné veľmi dôležité spôsoby konania manželov, ktorí chcú využiť všetky možnosti vyplývajúce z posvätnosti ich zväzku. Avšak za základný treba prijať spoločnú každodennú modlitbu. Často som počul tvrdenie: „Poznám šťastné manželstvá veriacich ľudí, ktorí náboženské praktiky takto neuskutočňujú, nemodlia sa spolu.“ Súhlasím, že to tak môže byť, ale ich jednota, osobitne vnímaná deťmi, vyplýva predovšetkým z dobrej citovej a psychickej zhody. Môže pochádzať aj z dosť veľkej podobnosti pováh a záujmov. Manželia toto puto rozvíjajú, ale môže sa ukázať, že im chýba

základ alebo že je veľmi slabý. Je to veľmi pekný dom, ale stavaný na piesku:

„A tak každý, kto počúva tieto moje slová a uskutočňuje ich, podobá sa múdremu mužovi, ktorý si postavil dom na skale. Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica a oborili sa na ten dom, ale dom sa nezrútil, lebo mal základy na skale. A každý, kto tieto moje slová počúva, ale ich neuskutočňuje, podobá sa hlúpemu mužovi, ktorý si postavil dom na piesku. Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica, oborili sa na ten dom a dom sa zrútil; zostalo z neho veľké rumovisko“ (Mt 7, 24 – 27).

Vtedy (kiežby sa to nikdy nestalo, ale život nás nešetří), keď prídu ťažké životné situácie: strata zamestnania, ohrozenie materiálneho zabezpečenia rodiny, ťažká choroba manžela/manželky, smrť rodiča alebo dieťaťa, iné problémy vyvolané prírodnými pohromami alebo nešťastiami – taký zväzok, zdanlivo pevný a silný,

môže zažiť veľký otras, oslabiť sa a niekedy aj rozpadnúť. Preto – aj z dôvodu prevencie – investícia do hlbokej jednoty, do budovania pevného základu sa musí uskutočňovať svedomito a systematicky s vedomím, že manželia tvoria „jedno telo“. Je to ešte potrebnéjšie vtedy, keď sa manželia značne odlišujú povahou, záujmami, keď nepociťujú intelektuálnu, psychickú, emocionálnu jednotu (čo sa môže stať po skončení obdobia vzájomného citového očarenia). V takejto situácii sa veľmi silným jednotiacim a posilňujúcim prvkom (často jediným) môže stať vedome rozvíjaná duchovná jednota. Vtedy nie je potrebné zaoberať sa tým, čo nás od seba oddaľuje, vzájomnými rozdielmi. Potrebné je len rozvíjať to, čo z prirodzenosti zväzku veľmi pevne spája a tvorí skalu – základ manželstva.

Ak sa manželia stále otvárajú na Božiu milosť – osobitne skrze spoločnú modlitbu –, dôsledne a systematicky praktizujú iné činnosti vyplývajúce z posvätnosti ich zväzku, potom sa veľmi účinne pripravujú na príchod ťažkých situácií a vo chvíli, keď také nastanú, ľahšie ich znášajú. Zotrávajúc v duchovnej jednote, ale aj v Bohu, práve vďaka spoločnej modlitbe k nemu prehlbujú pocit vzájomnej opory. Naozaj nie je dôležité, aké modlitby to sú – najdôležitejšie je modliť sa. Naša katolícka tradícia je veľmi bohatá vo výbere modlitieb a modlitebných knižiek. Nie je ťažké nájsť modlitby, ktoré by vyhovovali obom manželom. Treba po nich len siahnuť.

Je udivujúce, že dokonca aj vedecké výskumy potvrdzujú, že manželstvá, ktoré takto konajú, sa nerozpadajú! Pozrime sa na výsledky takýchto výskumov, ktoré viedla americká sociologička Mercedes Arzur Wilsonová:

1. Uzavreté len civilné manželstvo – rozchádza sa jeden pár z dvoch: 50 %.

2. Po cirkevnom sobáši, bez náboženských praktík – jeden pár z troch: 33 %.

3. Po cirkevnom sobáši a so spoločnou účasťou na svätej omši každú nedeľu – jeden pár z päťdesiatich: 2 %.

4. Po cirkevnom sobáši a so spoločnou účasťou na svätej omši každú nedeľu a s každodennou spoločnou modlitbou manželov sa rozpadá jeden pár z 1429, čiže sotva 0,07%, teda 0,7 promile (!).

Mieczysław Guzewicz ■